

Vergaderjaar 1989–1990

21 272 (R 1378)

Goedkeuring van het op 14 maart 1978 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op het huwelijksgoederenregime

21 273

Regeling van het conflictenrecht inzake het huwelijkvermogensregime en de vermogensrechtelijke betrekkingen van de echtgenoten ten opzichte van derden, mede in verband met de bekrachtiging van het op 14 maart 1978 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op het huwelijkvermogensregime (Trb. 1988, 130) (Wet conflictenrecht huwelijkvermogensregime)

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 11 juli 1990

Het is verheugend vast te stellen dat de leden van de in het voorlopige verslag aan het woord zijnde fracties kunnen instemmen met het voornemen tot bekrachtiging van het Haagse verdrag en met het voorstel tot regeling van het conflictenrecht inzake het huwelijkvermogensregime en de vermogensrechtelijke betrekkingen van de echtgenoten ten opzichte van derden. Inderdaad is het onderwerp van het internationale huwelijkvermogensrecht bijzonder ingewikkeld en het is daarom zeer wenselijk dat de wetgever de rechtsgenoten daarbij enige richting geeft. De rechtszekerheid zal daardoor ongetwijfeld worden vergroot. Dat het Haagse verdrag, doordat het de gelijkheid van man en vrouw als beginsel aanvaardt, beter bij de eisen van de huidige tijd aansluit dan het oude verdrag van 1905 en ook het Benelux-verdrag, is een oordeel dat ik gaarne onderschrijf.

De leden van de fractie van het C.D.A. en die van de fractie van de P.v.d.A. wijzen op het belang van de voorlichting aan daarvoor in aanmerking komende aanstaande echtparen over de verdragsregeling en de uitvoering daarvan in de Wet conflictenrecht huwelijkvermogensregime. Ook al was daarover in de toelichting op de wetsvoorstellen nog geen uiteenzetting opgenomen, dat wil niet zeggen dat daaraan geen belang wordt gehecht. Die voorlichting moet zich uiteraard richten op de beperkte groep van personen die voornemens zijn in het huwelijk te treden en die in verband met hun verschillende nationaliteit of gewone verblijfplaats conflictenrechtelijke verwickelingen ten aanzien van hun huwelijkvermogensrechtelijke situatie kunnen verwachten. Omdat de

mogelijkheid van rechtskeuze een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de regeling, is het zeer wenselijk dat zij die van deze keuzebevoegdheid gebruik kunnen maken, daarvan tijdig op de hoogte zijn. Ook is van veel belang, dat men weet dat tijdsverloop van invloed kan zijn op het huwelijksvermogensregime en dat men niet overvallen wordt door het feit dat als gevolg van het verlopen van een bepaalde tijdspanne dat men in hetzelfde land zijn gewone verblijfplaats heeft gehad, er verandering intreedt in het huwelijksvermogensregime. Ik ben het er gaarne mee eens, dat voorlichting in dezen zeer wenselijk is, maar ik zou daaraan willen toevoegen dat zulks geldt voor alle wetgeving die rechtstreeks betrekking heeft op de rechten en verplichtingen van de rechtsgegoten. Het is zeer van belang dat daaraan, ook bij conflictenrechtelijke regelingen van het huwelijksvermogensregime, de nodige aandacht wordt besteed, maar er is geen reden om hier buiten het kader te treden van hetgeen redelijkerwijs kan worden gevraagd van de bij het onderwerp betrokkenen. Men kan dan in de eerste plaats denken aan de ambtenaren van de burgerlijke stand, die bij de huwelijksluiting een belangrijke functie vervullen en die in de gelegenheid zijn de aanstaande echtgenoten te wijzen op bepaalde juridische consequenties, ook wat betreft het huwelijksvermogensregime. Daarbij moet worden bedacht, dat dit eigenlijk ook zou gelden voor zuiver nationale situaties. Het is evenwel tot dusverre geen gebruik geweest dat de ambtenaren van de burgerlijke stand zich op dit terrein begeven. Zij missen de vereiste kennis en deskundigheid. Het moet allen die in het huwelijk treden duidelijk zijn dat daaraan vermogensrechtelijke gevolgen verbonden zijn. Indien de echtelieden daarnaar vragen, kan de ambtenaar hen verwijzen naar een deskundig raadsman, zoals een notaris. De kwestie is aan de orde geweest in de onder voorzitterschap van dr. A. Mulder staande Commissie voor de regelgeving inzake de burgerlijke stand. Van de zijde van de vertegenwoordigers van de burgerlijke stand is er op gewezen dat talrijke instanties verzoeken de huwelijkspartners van allerlei informatie te voorzien en dat daarom een zekere terughoudendheid geboden is.

Men was evenwel in beginsel bereid tot verstrekking van informatie die rechtstreeks met de huwelijksluiting verband houdt. Informatie betreffende het huwelijksvermogensregime kan daartoe worden gerekend. Het ligt dan ook in de bedoeling, dat vanwege mijn departement, eventueel in samenwerking met het notariaat, een informatiefolder wordt opgesteld, waarin ook de conflictenrechtelijke aspecten met name wat betreft het huwelijksvermogensregime, onder de aandacht van de betrokkenen worden gebracht. De verstrekking van een dergelijk informatieblad kan door de ambtenaren van de burgerlijke stand worden verzorgd. Daarmee is reeds een zeer belangrijke stap gedaan. Een tweede mogelijkheid om informatie te verstrekken zou zijn, dat de bij dit onderwerp meest betrokken en deskundige beroepsgroep, het notariaat, initiatieven ontwikkelt om de belanghebbenden te wijzen op de vermogensrechtelijke consequenties van het huwelijk, in het bijzonder voor wat betreft het conflictenrechtelijke aspect. Van de zijde van mijn departement is daarover contact opgenomen met het hoofdbestuur van de Koninklijke Notariële Broederschap. Ik heb goede hoop dat dit overleg tot concrete resultaten leidt. Naar mijn mening heeft het onderwerp niet rechtstreeks te maken met immigratie of emigratie van echtelieden noch met de verkrijging van de Nederlandse nationaliteit en er is dus geen aanleiding om de daarbij betrokken instanties op enigerlei wijze bij het onderwerp in te schakelen. Wat betreft het trouwboekje wijs ik erop, dat dit niet een document is dat dient tot informatieverstrekking aan gehuwden over de juridische gevolgen van het huwelijk. Ik zie dan ook geen reden om dit – overigens niet op enig wettelijk voorschrift gebaseerde – document een rol te laten vervullen bij de informatieverstrekking aan aanstaande echtelieden. Tot besluit van deze beschouwingen wil ik er nog wel op wijzen

dat men geen al te hoge verwachtingen moet hebben van de informatievoorziening. Ziet men naar de feiten die aanleiding hebben gegeven tot het befaamde arrest van de Hoge Raad van 10 december 1976, N.J. 1977, 275, met noot J.C.S. («Chelouche/Van Leer»), dan krijgt men de indruk dat zelfs huwelijkspartners die er veel belang bij zouden kunnen hebben de juridische gevolgen van hun huwelijk onder het oog te zien en nauwkeurig te regelen, daartoe niet steeds (kunnen) komen.

Een tweede vraag van de leden van de C.D.A.-fractie heeft betrekking op artikel 8 van wetsvoorstel 21 273. Volgens dat artikel hebben echtelieden die staande hun huwelijk door een rechtskeuze voortaan een ander recht op hun huwelijksvermogensregime van toepassing willen doen zijn, daartoe geen goedkeuring nodig van de rechter. De motivering is, dat een tussentijdse wijziging van het toepasselijke recht derden niet deert, weshalve er geen reden is de rechter daarbij in te schakelen. De leden van de C.D.A.-fractie vragen zich af of het beginsel dat de rechten van derden door een wijziging van het toepasselijke recht niet worden gedeerd inderdaad zo ruim werkt dat de rechter daarop geen controle behoeft uit te oefenen. Zij vragen of, wanneer de echtgenoten hun gewijzigde huwelijksvermogensregime hebben gepubliceerd, zij daarop tegenover derden geen beroep kunnen doen. Zou dit het geval zijn, dan vragen de leden van de fractie van het C.D.A. zich af, of dit inderdaad overeenstemt met de bedoelingen van de verdragsopstellers.

Met betrekking tot deze vragen zou ik het volgende willen opmerken. Dat de rechten van derden door een wijziging van het toepasselijke recht niet worden geraakt kan worden afgeleid uit artikel 8 van het verdrag. Dat stelt voorop dat een van rechtswege intredende wijziging van het toepasselijke recht op grond van artikel 7, tweede lid, slechts gevolg heeft voor de toekomst en dat het vermogen dat vóór die wijziging aan de echtelieden toebehoorde niet is onderworpen aan het voortaan toepasselijke (nieuwe) recht. Om evenwel de problemen te vermijden die kunnen voortvloeien uit de omstandigheid, dat door de werking van het eerste lid van artikel 8 het huwelijksvermogen als het ware in compartimenten wordt ondergebracht die elk aan een eigen (verschillend) rechtsregime onderworpen zijn, scheidt het tweede lid de mogelijkheid dat de echtelieden het geheel van het aanwezige en toekomstige huwelijksvermogen aan het nieuwe recht onderwerpen. Als zij dat doen, dan is het nieuwe toepasselijke recht voor de toekomst op het gehele huwelijksvermogen toepasselijk. De slotzin van het tweede lid van artikel 8 zegt, dat de uitoefening van die bevoegdheid de rechten van derden onverlet laat. Dat wil dus zeggen, dat derden ten aanzien van hun aanwezige huwelijksvermogen dat beheerst werd door het oude (eerder toepasselijke) recht het standpunt mogen innemen dat zulks wat betreft door hen daaraan te ontnemen rechten nog steeds het geval is, ook al hebben de echtelieden gebruik gemaakt van de mogelijkheid ook dat deel van het huwelijksvermogen te laten beheersen door het nieuwe recht.

Het verdrag heeft deze derdenbescherming alleen in de situatie dat een wijziging van het op het huwelijksvermogensregime toepasselijke recht voortvloeit uit de in artikel 7, tweede lid, vermelde omstandigheden, die een wijziging van rechtswege – dus niet als gevolg van een rechtskeuze door de echtelieden – doen intreden, uitdrukkelijk geregeld. Anders dan bij een rechtskeuze ex artikel 6 heeft die wijziging geen rechtstreeks gevolg voor het huwelijksvermogen dat vóór die wijziging aan de echtgenoten toebehoorde: daartoe is een rechtshandeling van de echtgenoten vereist, waaruit blijkt dat zij ook dat deel van hun huwelijksvermogen onder de heerschappij van het nieuwe recht willen brengen. Die rechtshandeling is ten opzichte van dat deel van het aan hen toebehorende vermogen te beschouwen als een rechtskeuze of kan in elk geval daarmee op één lijn worden gesteld. Die – bijzondere – rechtskeuze van artikel 8, tweede lid, eerste volzin, welke staande huwelijk

wordt gedaan, kan geen nadeel aan derden toebrengen, zo bepaalt in dit geval uitdrukkelijk de tweede volzin. Dat artikel 6, betreffende de rechtskeuze staande huwelijk, niet zelf ook een dergelijke bepaling kent, zou als een schoonheidsfout van het verdrag kunnen worden beschouwd. Daaruit mag evenwel geenszins worden afgeleid, bij wijze van a contrario redenering, dat dit beginsel van de bescherming van de rechten van derden tegen wijziging in het toepasselijke recht op het huwelijksvermogensregime niet algemeen zou gelden. Om op dit punt elk misverstand uit te sluiten heeft de rapporteur Von Overbeck in no. 139, aan het slot, van zijn rapport bevestigd, dat ook wanneer de wijziging van toepasselijk recht het gevolg is van een rechtskeuze staande huwelijk (artikel 6), aan de rechten van derden die onder de voordien bestaande situatie zijn verkregen geen afbreuk wordt gedaan. Naar het mij voorkomt zou dit reeds zijn af te leiden uit algemene rechtsbeginselen, die in het geval dat partijen onderling hun rechtsverhouding regelen of herzien zonder daarbij derden te betrekken die aan die rechtsverhouding rechten zouden kunnen ontnemen, aan die derden doorgaans bescherming verlenen. Er is geen reden om te twifelen dat dit ook de bedoeling van de verdragsopstellers is geweest. Ik zou dan ook de in de toelichting op artikel 8 neergelegde opvatting willen handhaven, al kan ik het met de leden van de C.D.A.-fractie eens zijn dat die toelichting op dit punt wel wat summier is gebleven. De vorenstaande beschouwingen kunnen als aanvulling daarop dienen. Ik hoop dat zij de gevraagde verduidelijking hebben kunnen brengen.

Voor de beantwoording van de vragen van de fractie van de P.v.d.A. betreffende de voorlichting over de regelingen moge ik verwijzen naar hetgeen hiervoor op dat stuk is opgemerkt naar aanleiding van vragen daarover van de leden van de C.D.A.-fractie.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden vast dat de beslissing met betrekking tot het afleggen van de verklaring van artikel 5 van het verdrag wegens de rechtstraditie en de ontwikkeling van rechtsleer en rechtspraak wellicht in de rede ligt, maar zij hadden toch nog behoefte aan een nadere argumentatie van die keuze, waarbij ook de maatschappelijke ontwikkelingen dienen te worden betrokken. Ik zal trachten aan dit verlangen te voldoen. In dit verband zou ik allereerst willen opmerken dat het afleggen van de verklaring niet moet worden beschouwd als een «keuze voor het nationaliteitsbeginsel». Het verdrag laat slechts gelegenheid tot het handhaven van het nationaliteitsbeginsel ten aanzien van echtelieden die gemeenschappelijk de nationaliteit hebben van de Staat die de verklaring heeft afgelegd, maar de werking van die verklaring wordt nog weer aanzienlijk beperkt door artikel 5, tweede lid. Voor het overige behelst het verdrag een uitgewogen regeling die zowel aan de toepassing van het recht van het land van de gemeenschappelijke gewone verblijfplaats als aan de toepassing van het (gemeenschappelijke) nationale recht van de echtelieden ruimte laat. In dat min of meer delicate evenwicht tussen het woonplaats- en het nationaliteitsbeginsel wordt door het afleggen van de verklaring van artikel 5 enige verschuiving teweeg gebracht ten gunste van het eerstvermelde beginsel, maar zulks kan niet worden gekenschetst als een keuze voor het nationaliteitsbeginsel in absolute zin. Men kan dat het beste illustreren aan artikel 7, tweede lid, onder 2, dat inhoudt dat het nationaliteitsbeginsel van rechtswege wijkt voor het woonplaatsbeginsel wanneer de echtgenoten na het huwelijk meer dan tien jaar hun gewone verblijfplaats hebben gehad in een ander land dan dat van hun gemeenschappelijke nationaliteit. Of dat de nationaliteit is van een land dat de verklaring van artikel 5 heeft afgelegd, doet dan niet meer ter zake.

Het afleggen van de verklaring ex artikel 5 is vooral een kwestie van erkenning van de maatschappelijke realiteit dat migranten, juist voor de rechtsonderwerpen die duidelijk in de persoonlijke sfeer liggen, lange tijd

gehecht blijven aan het recht van hun vaderland. Men kan daarbij vanuit Nederlands oogpunt in het bijzonder aan twee categorieën denken. Enerzijds zijn daar de vreemdelingen die in Nederland hun eerste huwelijksdomicilie vestigen maar dit doen in de verwachting dat hun huwelijksvermogensregime beheerst blijft door het recht van het land van hun gemeenschappelijke nationaliteit, waarmee zij zich voorhands verbonden blijven voelen. Anderzijds kan men denken aan het Nederlandse echtpaar dat terstond na het huwelijk voor enkele jaren naar het buitenland vertrekt, bijvoorbeeld uitgezonden door overheid of bedrijf, en wellicht verbaasd zou zijn indien na terugkeer in Nederland zou blijken dat zijn huwelijksvermogensregime niet door Nederlands recht wordt beheerst, maar door dat van het land waar dat echtpaar, uitsluitend als gevolg van de tijdelijke uitzending, zijn eerste huwelijksdomicilie had gevestigd. Het afleggen van de verklaring van artikel 5 bewerkstelligt dat dergelijke ongewilde verrassingen worden voorkomen.

Het is om overeenkomstige redenen dat in het onlangs herziene Duitse wettelijke internationaal privaatrecht is vastgehouden aan het nationaliteitsbeginsel voor het huwelijksvermogensrecht, ook al zou het voor de Duitse rechter bepaald veel gemakkelijker zijn om ten aanzien van de miljoenen vreemdelingen die in de Bondsrepubliek zijn geïmmigreerd het Duitse recht van hun gewone verblijfplaats toe te passen.

Overigens zal de praktijk moeten leren of het op den duur de voorkeur zal blijven verdienen voor de hier genoemde categorieën van gevallen een uitzondering te maken op de domiciliaire hoofdregel van het verdrag. Ik wijs er in dit verband op dat de verklaring ex artikel 5 te allen tijde kan worden ingetrokken (artikel 28 Verdrag).

De leden van de fractie van de P.v.d.A. zouden graag vernemen op welke wijze in andere wettelijke regelingen op het gebied van het internationaal zakenrecht en het internationaal fiscale recht deze problematiek is opgelost.

Wat het zakenrecht betreft geldt niet alleen bij ons maar algemeen dat het recht van het land van de ligging van het goed, zowel roerend als onroerend, zakenrechtelijke vragen daarover beheerst. Dit geldt althans voor lichamelijke zaken, voor onlichamelijke zaken zoals aandelen en auteursrechten gelden eigen verwijzingsregels. De wet van de plaats van ligging bepaalt bijvoorbeeld welke zakelijke zekerheids- of genotsrechten op een goed kunnen worden gevestigd. Denkbaar is dat in een concreet geval het regime door het internationale huwelijksvermogensrecht niet spoort met dat van het internationaal zakenrecht, bijvoorbeeld doordat echtgenoten een genotsrecht hebben willen vestigen dat het recht van de plaats van ligging niet kent. In zo'n geval zal het recht van de plaats van ligging zich doorzetten. Men spreekt in dit geval wel beeldend van «aanknopingsovermacht». Hetzelfde verschijnsel kan zich overigens ook voordoen bij andere onderwerpen van het recht bijvoorbeeld het internationale erfrecht.

Wat betreft het fiscale recht geldt, dat dit in beginsel bij uitsluiting van toepassing is op het gehele Nederlandse territorium ten aanzien van alle daar aanwezige personen en goederen. De Nederlandse autoriteiten – fiscus, belastingrechter – passen derhalve uitsluitend Nederlands (eventueel verdrags-)recht en niet buitenlands belastingrecht toe. Daarbij gelden weliswaar zekere beperkingen die Nederland eenzijdig of krachtens verdrag, onder meer ter voorkoming van dubbele belasting, in acht neemt, maar dergelijke beperkingen leiden niet tot toepassing van vreemd (fiscaal) recht. Internationaal privaatrechtelijke vragen kunnen een rol spelen in situaties waar het fiscale recht vastknoopt aan privaatrechtelijke rechtsverhoudingen, bijvoorbeeld of iemand eigenaar is van een bepaalde zaak, of iemand in familierechtelijke betrekking staat tot bepaalde personen, of er tussen bepaalde personen een huwelijksband bestaat of dat deze band door echtscheiding of scheiding van tafel en

bed is ontbonden of lossier is gemaakt. Daarbij geldt echter dat de Nederlandse belastingwet van privaatrechtelijke regels en begrippen gebruik kan maken, maar niet noodzakelijkerwijze behoeft te maken: er is «fiscale autonomie». Ik moet het in het kader van deze memorie van antwoord houden bij deze enigszins globale en algemene informatie.

De leden van de V.V.D.-fractie toonden zich verheugd over het nieuwe verdrag dat kan worden beschouwd als een beter bij onze tijd passende regeling dan die van het oude verdrag van 1905 en de Benelux eenvormige wet. In het bijzonder betreft dit het beginsel van gelijkheid van man en vrouw voor het recht, dat in het verdrag tot uitdrukking komt doordat wordt aangeknoopt aan het land van de aan beide echtelieden gemeenschappelijke nationaliteit, dan wel de aan hen beiden gemeenschappelijke gewone verblijfplaats. Ik ben het met de aan het woord zijnde leden eens, dat dit een belangrijke reden is om het verdrag te aanvaarden, ook al zijn er tot dusverre nog maar weinig andere Staten partij bij geworden. Niet uit het oog mag worden verloren, dat het verdrag reeds veel invloed heeft gehad op de rechtsontwikkeling, ook in Staten die weliswaar geen partij zijn geworden, maar die – zoals Zwitserland en de Duitse Bondsrepubliek – in hun nationale wetgeving beginselen van het verdrag hebben overgenomen, zoals de toepassing van voor de beide echtgenoten gemeenschappelijke aanknopingscriteria en de beperkte toelaatbaarheid van rechtskeuze. Wanneer de Nederlandse bekrachtiging het verdrag in werking zal hebben doen treden, zal wellicht de belangstelling ervoor ook in andere Staten opnieuw worden gewekt.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden er begrip voor dat een compromis diende te worden gevonden tussen de beginselen van toepassing van het nationale recht en dat van het land van de (eerste) gewone verblijfplaats. Zij toonden zich evenwel teleurgesteld over het bereikte resultaat, omdat van het beginsel van de toepassing van het recht van de (eerste) gemeenschappelijke gewone verblijfplaats in verband met de vele op dit uitgangspunt toegestane uitzonderingen wel weinig terecht zou komen. Uit deze opmerking zou kunnen worden opgemaakt, dat de aan het woord zijnde leden een voorkeur koesteren voor het beginsel van de toepassing van het recht van het woonplaatsland en dus niet zeer gelukkig zijn met het voorstel om gebruik te maken van de mogelijkheid tot het afleggen van een verklaring als bedoeld in artikel 5 van het verdrag, die immers op dat beginsel een uitzondering schept, zij het een beperkte, ten gunste van de toepassing van het gemeenschappelijke nationale recht. Hiervoor heb ik naar aanleiding van vragen van de leden van de fractie van de P.v.d.A. uitvoerige beschouwingen gegeven over de achtergronden van het voorstel om een verklaring ex artikel 5 van het verdrag voor het Koninkrijk af te leggen. Ik heb betoogd dat dit voorstel steun vindt in de maatschappelijke realiteit, dat men inzake van personeel recht veelal zijn verbonden blijft voelen met zijn nationale recht. Ik spreek gaarne de hoop uit dat ook de leden van de V.V.D.-fractie uiteindelijk vrede kunnen hebben met deze oplossing, ook al doet zij enigszins af aan het uitgangspunt van artikel 4, eerste lid, van het verdrag.

In dit verband vragen de leden van de V.V.D.-fractie of het recht van een Staat van de gemeenschappelijke nationaliteit van de echtelieden ook, met terugwerkende kracht, van toepassing is wanneer die Staat pas lange tijd nadat de echtelieden hun eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats in een andere Staat hadden, een verklaring ingevolge artikel 5 aflegt. Ingevolge artikel 5, eerste lid, van het verdrag kan de daar bedoelde verklaring niet later worden afgelegd dan het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door een Staat. Er is dus geen kwestie van enige terugwerkende kracht. Er ontstaat geen

situatie dat het verdrag aanvankelijk van kracht is voor een Staat en artikel 4, tweede lid, onder 1 niet van toepassing is en enige tijd daarna, door het afleggen van de verklaring ex artikel 5, deze bepaling wel moet worden toegepast. Inderdaad is slechts het overgangsrecht toepasselijk dat in artikel 12 is neergelegd.

Het stemt tot voldoening dat de leden van de V.V.D.-fractie zich kunnen vinden in de wijze waarop de verdragsregels en de aanvullende nationale bepalingen in het wetsvoorstel zijn verwerkt. De aanvullende bepalingen betreffen onderwerpen die in het verdrag niet zijn geregeld of geven uitvoering aan verdragsbepalingen. Strijd tussen de verdragsregeling en die regels kan zich dan ook niet voordoen. Evenmin zie ik ruimte voor interpretatieverschillen.

De aan het woord zijnde leden vragen een verduidelijking van hetgeen op de bladzijden 10, 11 en 12 onder 2 is gesteld. Naar het mij voorkomt is de toelichting volkomen duidelijk. Het beste bewijs daarvan is wel, dat de door de aan het woord zijnde leden getrokken conclusie juist is. Zij wordt ook in de toelichting bevestigd in voorbeeld no. 1 op blz. 13. Daar wordt de casus gesteld van twee Nederlandse echtelieden die in Frankrijk wonen en daar vóór hun huwelijk gedurende meer dan 5 jaar hun gewone verblijfplaats hebben gehad. Frankrijk heeft geen verklaring ex artikel 5 afgelegd. Nederland wel. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van het verdrag heeft de door Nederland afgelegde verklaring geen gevolgen voor echtgenoten die beiden hun gewone verblijfplaats behouden op het grondgebied van de Staat waar zij beiden op het tijdstip van het huwelijk sedert tenminste vijf jaar hun gewone verblijfplaats hadden, tenzij die Staat een verdragsstaat is die de verklaring heeft afgelegd of een niet-verdragsstaat die de toepassing van het nationale recht voorschrijft. Frankrijk is geen Staat die het nationale recht voorschrijft en het heeft – zoals we hebben gezien – ook geen verklaring ex artikel 5 afgelegd. Derhalve heeft de toepassing van artikel 5, tweede lid, tengevolge dat de verklaring ex artikel 5 die door Nederland is afgelegd ten aanzien van de Nederlandse echtelieden geen effect heeft en dat dus op het huwelijksvermogensregime van de echtelieden Frans recht toepasselijk blijft. Ik hoop hiermee de gevraagde verduidelijking (voorzover nodig) te hebben kunnen geven.

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto